

Onagy Zoltán

Huszonhatodikák

Angyalok ligete

*"Add tovább a történetet:
Fáraón átcsap az áradás,
mert ezt kell még megértened,
add tovább a történetet,
s a tenger tovább él veled,
mert más a hír, s a víz hatalma más,
add tovább a történetet –
Fáraón átcsap az áradás."*

Gergely Ágnes: Hat triolett – Mondd el fiadnak

1. Szavak

Nehéz.

Görcsbe rántja a szólni készülő ember rágóizmait a szó. Ügyetlenség? Szemérem? Szégyen? Téves helyzetfelmérés? A csatornafedél horpadásába dörrenő teherautó? Hol egyik, hol másik. Hol többen összefogva.

Apámon láttam néha az induló mozdulatot: bakancsba bújik, fejére igazítja utált keretes-sildes sapkáját és int, *gyere gyerek, sétálunk egyet*. Soha nem történt meg. Kölyökként úgy néztem rá talán. Kölyökfelnőttként még ügyabbul. Felnőttként pedig nincs mód.

Fiaim felé - együtt vagy külön-külön - itt az idő. És semmi. Hiányoznak a jó szavak. A jó szavak okos szelektálásához szükség volna apám rossz szavaira. Ráállnék a rosszakra, rájuk támaszkodva, róluk ágaskodva válogatnék a jók közt.

Kell a tegnapi esti esze, hogy ne hajts az árokba, mondja a konyakozgató soförgyerekek két háromcentes között.

2. Az écatolvaj

A liget nem saját ötlet.

Kisajátítják egy öregasszony földjét. Gyerek vagyok még, csendes szemtanú, mellékalak egy akcióban, amely szerepe szerint az elkobzott földön lévő hasznosítható anyagok kimentését szolgálja, úgy mint: kisház, szőlőkarók, szőlőtőkék, és az alsó vég diófasora.

Ő az. A diófák.

Az öregasszony tesz-vesz. Ahol tud, segít. De nem nagyon tud, mindenütt csak útjában az erős, szorgalmas, borfogyasztó, és a borfogyasztás miatt a rohadt állapot átkozó férfiaknak. Amikor már vagy tizedszer figyelmeztetik, hogy de az istenke áldja meg mama, ne legyen má' láb alatt, mer' hetfőre se végzünk, üjjön le valahol, oszt ottan szipákoljon, elhúzódik, lekuporodik a határszombékra, a szoknyát combja alá gyüri és ott motyogja: Édes jó Krisztusom, édes jó Krisztusom...

Öregasszony nem sír. Öregasszonynak nincsenek könnyei. Az öregasszonyok a könnyeket fiatalasszony korukban elsírták. A diófákra maradt mégis. Barangol a könny a ráncok közt.

A férfiak, miután a karók kirángatásával végeznek, kettő nekiáll a tőkéket tónél kivagdosni. Kemény munka, a szőlő tiltakozik, szikrát hány, mintha sziklába csapna a fejszés. Ráadásul alacsonyan, kétrét hajolva lehet csak, ha nem akarja a lábfejét ketté venni. Másik kettő levonul a végekre az éneklő lemezfűrészsel. Velük mami meg én. Térd alá gumikorong kerül, a fűrész nehezen jut a törzsbe, ahol azután sikít majd. Mama zsebkendőjét gyűrögetve sír. Hallhatóan, mint soha. Én meg nézem. A férfiak a legkisebbel kezdik, talán hogy szokja a váll az új mozgásirányt, talán hogy kifelé dőljön, ne zúzza a szomszédot.

Ez a fa, néz rám mami, mert láthatóan nem értem, minek hisztériázni egy fa miatt, és ez rá van festve csodálkozó képemre, Sándor fája. Negyvenháromban ültette az öreg, amikor megjött a papír, hogy meghalt a fronton. Mellette Mariskáé, amez meg a kislányé, Rozikáé.

Ha elment egy gyerek, tizenkettőt szült az öregasszony, hét él közülük, diót ültettek búcsúzóul a szőlő végébe. Hét maradt meg a tizenkettőből, s ez itt öt dió. Őt gyönyörű fa. Terebélyes koronák a huszas évekből, a harmincas évekből. meg negyvenháromból, amikor meghalt Sándor, a legnagyobb fiú, szemük fénye.

Ha értettem se értettem. Csak beragadt.

3. Idézet

„Angyalok ülnek.

Angyalok ülnek a felhőfodron. Lábuk lelóg.

Süti a nap a lábuk. Hintáz az árnyék.

A csinálók meg, az Angyalgyár kiválói: főnek az üstben.

Rotyog, habzik az abalé. Táncol a tűz odalent.

Az Igazság meg, hát ő nincsen a Földön.

Lebeg deréktájt.”

4. Évadok

Tavasszal már nagyon mennék.

A tavasz bolond, régi tavaszokat idéz. A tavasz borítja a tél dermedt rendjét. Ez akkor is csodálatos, ha nem titok: a tél is borít. Az őszi rendet. Bár ősszel mégis minden más.

Ha nagyon kikötnék - ősszel -, találok megoldást. Hosszabb kötél, gumicsizma, az ár mozgása és a kövekre rakódó iszap miatt. Persze az őszi út a hegyre maga bonyolultabbá tesz mindent. Leletet, öltözetet, mászást. Botok, kampók, kínlódás a meredek ösvény, a nedves avar, a kocsányos tölgy mindent mozaikszerűen eltakaró levelei miatt. A sziklacsapdák miatt. A tükrös agyag miatt, amikor öt négyzetméternyi avarszőnyeg indul meg a láb alatt, s a fák lassan elfordulnak.

Az ősz. A káromkodás-évszak. Az ősz: betakarítás. Akarod, nem akarod, felméred a hombárt.

Az ősz arra is jó, búcsúpillantást vethetsz a hét hársra. Lehet meghatódni. Töprengeni, tűnődni, merengeni: őszben van már.

Megismételhetők a kérdések.

Télen óriási kerülő. Egy teljes nap akkor is, ha nem hömpölyög köd a Duna fölött. Két jégzajlás között. Óriási kerülő, egyszer mégis, minden télen. Induláskor még sötét, érkezéskor már sötét. Négy napig pácolt nyúl a hátizsákban, azután a nyárson. Kormos-kék kövek hajolnak fölé. Egyik alkalommal. Tavalylelőtt mellső birkacomb. Első láb. Ő is hat napon át les kifelé a fűszeres, savanyú pácléből. A mellső birkacomb nem fér el csak a barna, kacsacsőrű jénaiban. Annak meg a hűtő kicsi. Betakargatom az erkélyen. Az asszony azt gondolja: titok, ellene való titok, azért takargatom. Sírógöresöt kap. Az idő a sírógöresök és az elfojtott vágyak ideje. Nóm van, azért a bő, fűszeres lé. Azért úszkálnak a babérlevelek a lé felszínén, azért szurkálom meg a masszív ürücombot, mert nóm van, aki ezt szereti. Így szereti. Azért takarom ilyen gondosan. Pedig a takarás a verebeké. A verebek bezuhannak az erkélyre, csipkedik, kóstolják, hangoskodnak.

Egyszer neki is el kell majd mindent.

Ha vittem is, ha magammal vittem is, nem mondhattam semmit. Ültem csak, néztem le a távoli Dunára, mint a római határőrök. A limes kiképzettjei.

Amikor feltételezhető a gyerekekről, értenek ezt-ézt a világ meneteléséből, nekik is el kell mondanom. El a hegytetőt. A hársakat. A kissé ferde, nyomott, hol lejtős, hol pupos, magába majdnem visszatérő U-forma hét hársát. Testvéreiket.

Ez a hét: az anyalkák fái.

Amikor majd feltételezhetően nem kérdeznek vissza butaságokat, felsorolom a neveket. Hugaik, öccseik, nővéreik, bátyjaik nevét.

5. Az évben először

A tavasz más.

Tavasszal már nagyon. Télen esetleg, de tavasszal nagyon.

Tavasszal hajnalonta elhúzom a függönyt. Az ablakon messze túl a Duna szürkéje. Az a szaksz, ahol a hegyekből aláereszkedő sáros Garam beecsusszan.

A belső ablaküvegen két karc. Két háttal állított L.

Így: J L.

A tapétaig hátrálva, nekidőlve, ha kinézek, a két karcot és a folyó és a folyam találkozását látom. Ha a karcok fedik a vízszeleket, a vízmagasság megfelelő.

Éjszakánként, amikor már belém bújt a tavasz, azt álmodom, a vízszelek elvágólag a karcokkal. Ha elvágólag, akkor azonnal. Kicibálom a kenut, alá a kerekcsap kenugurítót, miután becsavarom a minden évben rozsdásabb rudat.

A szomszéd rámszól: Nincs kicsit korán?

Nincs, mondom. Útálom a szomszédot. Hisztériás, ötven kiló, mégis olyan bundás barkót visel, mint Lamme. A szája büdös. Közelhajol, szövetségest keresne valamelyik szomszéd elleni akciójához. Markolja a karom. Nem merek levegőt venni, a belem ne forogjon. Ha tehetem, elkerülöm. Most nincs mód. Mondja, mondja. Mielőtt megfulladnék, a maradék levegővel szólalok meg gyorsan: Hagyj már bazdmeg, neked mindig bajod van valakivel. Meglepődik, ellép. Most már velem is.

Nem szoktam helyére tenni senkit. Őt sem. Felőlem lehetnek olyanok, amilyenek lenni szeretnétek, ha tudtok.

Legurítom.

Csak átevezek. Fölszaladok a meredeken.

Koratél, az első hó óta nem láttam őket. A hét hársat.

A part mentén csorgok egy kicsit, még nem húzok ki a sodrásba. Amikor azonnal, akkor is nagyon óvatosan, nehogy legázoljon a Sirály I., vagy S. II., vagy az S. III.

A botoló fűzek kikeményedve, megerősödve, egyetlen bicskanyom nélkül. Nem vágja senki őket. A vízbe dőlt fehér fűznél lódulok rá. Szezononként két nagy árral birkózik meg, tíz kicsivel, Lombozata átalakult, hogy bírja az ismétlődő ostromot. Láthatóan átfunkcionálta másra szolgáló részeit. Bírja. Él.

Innen: húzni, meríteni, húzni, megtartani a szöveget, ha vinné is az ár a magasban támadó ke-nuorrot. Mindig ugyanaz az első. Ropogó vállizület. Arányosan elosztott bizsergető fájdalom a hátizmokban. A csuklyásban. A kétfejűben. Középtájon megint megérint: dióhéj. Dióhéjban ülök. Nincs befolyásom, nincs hatalmam. Azt tesz velem a nagy víz, amit csak akar.

Mostmár föl. Kevés mocsár, kevés agyagos, némi szikla. Innen kezdve a tavasz szól: *Ahoj, jövök!*, kiáltoz, *jövök!*

Nem válaszolok. Viszony ez is. Viszony volt a tíz-tizenöt év előtti is. Ma nem figyelmeztetjük egymást, nem integetünk, bár időről időre megfedkeznek egyezségünkről. Közben pontosan tudjuk, mit jelent érkezte. Attól azonban, hogy láthatóan semmi kedvem használni a pezsgést, a feltétlen hajlandóságot, a varázslatot, amellyel érkezik, sérül néha. Ilyenkor merev, gomba-ba, nyoma sincs barátságának. Ezekben az esetekben tömondat. Szikár: "Jön a vonat." "Eldőlt a híd." "Indítom a rügyeket." "Úszik a flakon." "Apád meghalt."

Szeretem, ha szikár. A duruzs megzavar. Kötelez. Úgy érzem, elvárja, egyenesedjek, zöldüljek és liluljak, mint a gádzsér nyaka. Azt már ne, no.

Azzal kötök ki: *Jobb, ha szikár. Szeretem, ha szikár. Legyen szíves szikárnak lenni. Ne zavarjon engem. Van baj elég anélkül is.*

6. Kutyán varnyúk

Futva át a keskeny, kanyargó úttesten. Négy öt varjú rebben föl a betonárok túlfelén, kinyúlva fekvő farkashamvas kutyáról. Az eldübörgő autók nem zavarták őket, én igen.

Nézem a rendet. A trendet: ki a főnök. Milyen sorban érkeznek vissza. Leguggolok. Az elütött kutyában maradt annyi erő, hogy átmásszon a vízvezető árkon, ne tapossák laposra az erőmű mozgó betonkeverői.

A varjak vita nélkül sétálgatnak a testen, keresik a kedvezőnél kedvezőbb pozíciót, ahol majd keményen megtámaszkodva kibonthatják a lágy részeket. Ekkora hús fölött nincs dominanciaharc.

7. Az erdész

Akinek nincs erdei ember barátja, az nem is tudja, mi a derű, mi a kiegyensúlyozottság, a béke. Nem, mi a barátság, amikor ő a bolondokházából szabadult éppen, harmóniára vágyik.

Nem tudtam, van erdei ember barátom. Csak akkor derült ki, amikor dühítő eltévedések után rátaláltam egy erdészházra, annak ifjú gazdájára és még ifjabb feleségére. Mindez három nappal egy olyan angyalcsinálás után, amelynek felelősségét még harmadrészen is alig éreztem. Pedig a felét - többnyire - vállaltam. De itt nem. Ma már pontosan nem is értem, mit akartam a kimerítő hegyi-erdei sétával rendezni az agyban. Lehetőségek nélkül: van, ami. Nincs más. Csak ezt nehéz egyik napról a másikra.

Ráadásul nem az első. A második. A másodikat nehezebb viselni. Az elsőből még hiányzott a tapasztalat és a forma egysége, ám ha a második sem felel meg az alapkövetelményeknek, az visszafejlődés. Ha valami nem hajt előre, ha helyben topog, lépdél ugyan, de nem halad, akkor is visszatart. Tolat.

Ezüsthárs, mondta a kérdésre. Jól bírja a kivánt viszonyokat. Gyere el februárban, kiássuk őket. Él a Kozák-tónál egy szépséges kis hárserdő. Ezüst. Februárig kinézek két életképebb hajtványt. Rendben?

Kést fen közben. Középső ujjja bögyét belelógatja a fehér egri borba, rácsöppent a kőre, így feni a bortól megsötétedett kővön. Mosolyog. Rám is, a konyha túlsó, szürkébb zugában szoptató fiatalasszonyra is. Azt hiszem, becsaptam őket, és azt hiszem, az erdész tudja ezt. Nem akkora dráma a meg nem született gyerek az apának, mint a megszületett halála. Kicsit túlhajtottam. Látja.

És, mondja, onnan minden februárban ültethetsz egyet-kettőt. Ültethetsz egy erdőcskét.

Kösz, mondom rosszkedvűen.

De ekkor már tudom a helyet.

Csak azt nem, az évek nyomulnak, változni meg nem változik semmi. Ha nem is veszem tudomásul. Egy későbbi idővel kapcsolatos felismerés: minden következő évszakban nagyobb teher felmásznom. Munka.

8. Így

Ültetés előtt a sérült, törött gyökereket eltávolítom. A vastagabb, belső tőágakon friss metszlapot vágok. A gyökerekben jelentős mennyiségű túlélő tápanyag raktározódik, szűken tehát.

A föld feletti és föld alatti részeket egyensúlyba hozom. A gyökérzethez hasonló méretűre vágom vissza a koronát is.

A kiásott gödör fölé térdepelve – a gödör akkora kell legyen, hogy a gyökerek ne hajoljanak vissza –, ballal tartom a csemetét, jobbal kotrom alá a földet úgy, hogy a gyökérnyak ne mozduljon el, szintben maradjon a talajszikkal. Jobbal közben döngölöm is, s a csemetét meg-megmozgatom, a helyét jól elfoglalhassa. Ekkor már látom azt a ritkásabb gyökérágú pontot, ahová bedugom a karót, amelyhez a fácskát szép nyolcaskötéssel kikötöm. A karó rendszerint az általános széljárás felőli oldalra kerül. Ez itt délnyugat, ahogyan a Duna kanyarodik, vezetési és megváltoztatja az északnyugati szelet.

Azután körbetaposom, arccal a korona felé. Nem kerül vissza minden föld, kis tányérka marad a bakancs után, amit megtöltök száraz avarral, selyemfűmaradékkal. Ez az ő ciszternája, víztárolója a száraz nyári napokon.

Le a Dunához, hátra vehető gumi-vászon tartállyal. Ez a vízhordó éppen olyan kiképzésű, mint a beduinok kecskebőrből készültjei. Húsz liternyit bír, de nem teszem csak háromnegyedig. Ha tele, akkor púpos, elfordul a hátán. Izzadtan visszamászva három szigorúan türelmes adagban odakinálom a kis ezüsthársnak. Beiszapolum, ha valahol a szándék ellenére nem volna megfelelő a tömörítés. Örül neki. Nem mondja, tudom.

Így hát. Nem egyszerű az összehasonlítás, de minden bizonnyal bonyolultabb a büntudat és a szomorúság védtelen kisláját odateremtteni a hegyre, mint egy gyereket futva, figyelmetlenül az anyjába.

9. Fent

Hét fa.

Nagyobbacskák és nagyok.

A púpos U tulsó felén két huszoneves. Egyiküknek huszonkettőnek kellene lennie. Amelyik az egyikük, annak él egy rendes korú, hiteles gesztenye-alteregója az egri Kassai úton, ha a háziak ki nem vágják butik vagy kisbolt építése miatt, a hely miatt.

Az alteregót nem úgy kell érteni.

Most nézem csak, huszonegyedik az esztendő. Soha nem gondolok telő évre úgy, mint tárgyiasítható objektumra. Az év az, ami benne történt. A lábtörés éve. Tót szeretőm éve. A karambol éve. A nagy szakítás éve. De hogy az amelyik, annak utána kell számolni. Kivonni, összeadni.

A két huszonegy évest is, mint mind a többit, tavasszal cipeltem fel a hegyre. Eleinte földlabdával. Ásóval, lapáttal, csákánnyal. Nem ismertem a helyi viszonyokat, ha meg is vizsgáltam előbb. Ők ketten, az első kettő, az U tulsó felén, a védettebb peremre, kicsit a horpadásba, kicsit a szélre.

Marika. Lackó.

A hársaknak nevük van. A gyerekeknek is lenne, ha megszülettek volna, ha élnének.

Ahol el lettem kapva, nem engedtek ki a combok közül, összekulcsolva a láb, a vádli csípő-sontba akasztva, meg a bokabilincs is, meg esztelenség, meg sóhajok, meg a jó, meg a minden - ezek a hársak, mert mindig tudom, mindet tudom: leányka-fák. Lánynevűek.

Amikor én a hunyó: fiú-fák.

Csalókán vissza az időben: a legidősebb, aki huszonhárom volna, Marika. Anyja után. Az egész hajnaltájban, ügyetlenül, balul. Két, fél éjszakára egyedül maradt szerencsétlen megtalálja egymást. Rázendít. Nem keres, nem figyel, nem is találhatna mást, ha keresne is, és figyelne is. Beleszakad a túlhajtott árvaságba, nem érdeklí őt senki és semmi. Neki él, lombosodik az a szelídgesztenye Egerben, és ez a hárs, itt.

Lackó a második hárs, a huszonegy esztendő. Ő az enyém. Az első pillanattól kezdve én akartam. A lányt. Könnyedségét. Magabiztosságot, kedvességet, nevetést, amivel rendelkezik, én nem. Én ígertem meg, nem lesz semmi baj. Én öntöttem vodkát a jaffába. Én cirógattam, én voltam az egész. Ezért Lackó.

A harmadik hárs, már az U belső hajlatában: Éva - szőke, bolond anyja után. Férjhez akart menni. Tudtam is. Megoldom, mondtam magabiztosan, megoldom. Ami történt, minden óvintézkedés ellenére, arra nem számíhattam. Nem mentem mellé férjnek, férj voltam már, csak nem dicsekedtem vele. Ez az eset a megdönthetetlen bizonyíték: ne hallgassa el az ember. A függő, láncos férfiú ledöntése mindig izgalmasabb, mint a bármikor nyakon csíphető cserkész.

A negyedik hárs az U közepében, az idő közepében is, ha egység nek veszem a tíz évet: La jos. Ez az enyém. Drámában is, óajokban is, otrombaságban is. Egyik miatt sem szégyelltem magam ennyire, mint itt, a kiszolgáltatottság, félelem és fájdalom árvalánya után. Megkísérletem tökéletesen kitörölni emlékezetemből. Ne szégyelljem magam mindig, ha eszembe jut, így szólt a szándék. Ne jussanak eszembe azok a napok. Mégis minden új közeledésnél ő lépett be egy ideig. Még az is lehet, szerettem, pedig nem lehet egyszerre kettőt. Szabadni szabad, csak nem lehet. Kis elégedett öröm végén választani kényszerül az egyszerre kettőt szerető, és a döntés után keserűbbek a dolgok. Előbb kicsit, később minden.

Az ötödik hárs, kifelé jövet az U-ból: Kiskatica. A rosszkedv. A hajnalig tartó veszekedések, sírások, visszatalálásaim. A vidéki lány Pesten. A baromságaim. Az albérletkeresése. Elveszettsége. A részegségeim. A felvételi vizsgája. A felkészülés. Az ő piócasága és az én rémületem. Az ijedt szöveg, gyerek mellett is megszerzi a diplomát. A csendes, nyugodt kultúrdoki dörzsölt mondataival. A megnyugtató szavak. Az, hogy tudva a talp alatti szart, maradni mégis; tudva, kilépve sincs más. Tán még magasabb, töményebb. Tudva: nem jó sem ez, sem az. Nincs megoldás.

A hatodik hárs: Vica, Vicuska, asszony-anyja után. Ahol férj is, ott nem lehetnek bajok. Csakhogy a férj is kockázat, különösen, ha hónapokig nem nyúlnak egymáshoz. Erre vagyok én, erre kitalálva, de nem tudom. Csak hetekkel később mondja, hogy ők bizony nem is. Hogy-hogy nem, az istenedet? Mit mondasz majd neki, hogy szeplőtlenül, mint Mária? Ennyire hülye nem lehetsz. Legalább most kapd el, nyomás. Kapd el vagy négyszer-ötször. Cirkusz, mert

én nem szeretem, miért nem szeretem. Ilyen szemétséget életében nem tapasztalt, a férfi, akit ő szeret, ahhoz hajlja ölelni, akit nem szeret. Mit képzelek magamról. Én vagyok a gyerek apja, örüljek neki, mert van, akinek egyáltalán nem lehet gyereke. És: beszéljük meg hármásban, mi legyen, a férj elfogadja-e a gyereket gyerekének. Azt, hogyne. Beszéljük meg hármásban, amikor nem is tud rólam. Álltam tehetetlenül, széttárt karral, égnek fordított szemmel, mint szent Adalbert. Segítséget vártam az égből, jótanácsot. Nincs persze. Nő, ha elmebeteg, nincs annak párja, nem is múlja fölül a patológiusan mérhető elmebaj. Nő, ha szeret, elborul az ég, elborul az elme, ha nincs szeretve közben.

A hetedik hárs már az U vége. A legutolsó: Gyuri, egy sikeres televíziós szakember után. Közben néztem a sikeres televíziós esti műsorát. Tulajdonképpen mentem volna már haza, de ő belémfeledkezett, én meg belefeledkeztem a kényelembe, a jóba. Hagytam, csinálja, ahogy akarja. Nem koordináltam, szabadjára engedtem, van így, egyszerűen el kell engedni a kezűket, nem így, meg most úgy. Hadd bontakoztassa ki tehetségét, ha egyszer vágyik rá, ha akarja, ha eldöntötte, most aztán szeretné végigalakítani, amit tanult, mindent, amit érez, és a skálát szülei kazettájáról. Így sikeredett. Ilyen egyszerűen. Meg a zsák pénz. Maga intézte a családi orvossal, nem volt szerepem más, csak a rejtegetett forint. Amikor összefutunk valami megnyitón, bemutatón, úgy mosolyog rám, lehet, átvágott. Pénzre is szüksége volt. Akár így, akár úgy, nem érdekel. Örültem a ritka lehetőségnek, felszabadíthattam a rejtelmesen és szemérmesen bújkáló patakocskát: mit kíván, s amit kíván azt hogyan kívánja. És nem kell szégyenkeznie közben. Jó ránézni. Izgalmas látvány: tündéri fiatal nő üzemben, amikor az ember tarkója alá kulesolt kézzel nézi a Lengyelország-Magyarország meccset (Détári lő egy fantasztikus gólt az ötös sarka és a szögletzászló közötti területről), s csak a szünetben száll be, érinti a nőt.

10. Madarak

Évek óta szoktatás.

A hárs egyik gonosz, kiszámíthatatlan ellensége a fekete rügybogár. A szőrös pajzsbankóról nem is beszélve. A világító fejű pejhernyó, az aztán, ő a legrandább. Mégis ebből a világító fejűből, ennek bábójából bújik elő a környék legtündökletesebb lepkéje. Mint a szivárvány. Ha nem volna egyetlen hársam se, szeretném a szivárványos lepkét, talán még a világító fejű pejhernyóval szemben sem volnának fenntartásaim, hiszen ismerem a rendet, előbb a hernyó, csak utána a szépség.

De nem én fogdosom őket össze. Dehogy. Madarakat tartok. Ökörszemet. Szürkebegyet. Uitfűzikét. Cinegékét. Őszapót például. Búboscinegét. Tavaszoktól sárgarigópárt. Ide jönnek vissza. Na és a hattyútepe. Ő a legmarconább, legharagosabb pajzsbankópusztító. Lecsap rá, mint valami MIG, szétcincálja. Tiszta, egyértelmű brutál. Pedig akkorácska csak, mint a hüvelykem fele. Vérengző, közben szürke, semmicske, jelentéktelenke, mégis. Ki tudhatja ezt, ha nem etológus, ha nincsenek féltett hársai?

Ki tudja, ha nem etológus, nincsenek féltett hársai, hogy ezeknek a madaraknak más és más átmérőjű bejáratot kell nyitni az asztalos gyártotta házikók homlokán, nehogy elfoglalják egymását? Kivéve persze a harkályt, ő nyit, tágít, ha úgy tartja a kedve. És ki, ha nincsenek hársai, hogy a bejárat elé lábfát, leszállólécet kell beütni a könnyebb megérkezés érdekében? Vagy: két dróttal rögzítjük a házikót valamelyik rejtett ám mégis szabad ágra, hogy nagy szélbe se pörögjön?

Egy ideig minden úton felcipeltem kettőt. Lakóim is vannak, természetesen. Nem csak hársaim. Csak szivárványos lepkém, fekete rügybogaram alig.

Itt vagyok most, fent.

Nem köszöntenek a madarak, csak én köszönök nekik.

Halihó, fiúk, lányok. Milyen volt a tél? Zúgott-e a veszedelem, a gonosz északi?

Hintáznak a megfeketedett szalonnabőrök. A vékony rétegnyi sárga avas szalonna lekopott róluk a télen.

11. Ott, ülvé

Ott vagyok, ülvé, szuszogva. Törölgetem a nyakam. Fáim nézem. Éppen kibújnék a dzseki-ből, amikor bekocog a tisztásra, fején kétszeresen tekert csigával egy muflonkos. Mögötte a hárem. Három vemhes muflonlány. A bandagazda tudja a veszélyt, megtorpan, kószolgatja a szelet. Visszatolat néhány lépést az enyhe dombszélen. Nem moccanok. A szél nem felé fúj, a szél kevereg. Érez. Fordul, vissza se néz, elsöpör. Mögötte a pocakos lányok.

12. Ott ülvé, ott járva, ahol lehet

Lehet mostmár. Lehet lenni.

Rágyújtani. Egyenként végigvizsgálni a hársakat, van-e új marás a törzsön. A hegymászó nyulak megkószolják néha a kéreg alatti édes új szövetet, a tavalyi eret.

Vissza lehet menni az időben, bújkálni benne. Számolgatni: ha így, ha úgy, akkor mi.

Futólag le lehet pillantani a kanyarban örvénylő Dunára.

Eljátszani a gondolattal; keresni a régi szavakat.

Lehet rendben lévőnek találni mindent.

Lehet szépnek lenni. Meg okosnak. Lehet készülni a következő harcokra, ellépni is lehet. Lehet érzékenyülten hunyorogni, könnyet törölgetni. Lehet bölcsen nem figyelni sehová, előre masszírozni a görcsöt jelző vádlit.

Lehet kóborló kavicsot találni a rácsos talpú osztrák bakancsban. Lehet. Vissza lehet menni az élőkhoz. Lehet kitalálni gondolataikat.

Lehet dühösen odaförmedni. Lehet engedékenyen fejet simogatni, nyugtatni, tanácsot osztani, szépet mondani. Lehet.

Lehet halkán visszacsukni az ajtókat.

Lehet nem szólni is.

Lehet örülni.